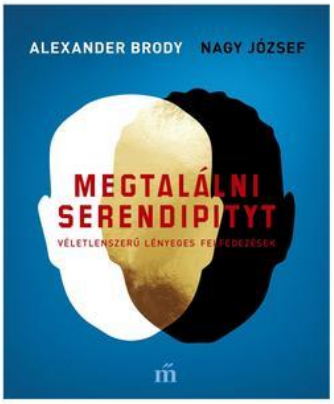

Nádas Sándor

Bródy Sándor unokája vagyok én (vagy te)

(Alexander Brody-Nagy József: Megtalálni Serendipityt)

Első látásra négykezesnek látszik e különös, de nagyon szerethető könyv, erre erősít rá a borító is, pedig legfeljebb kétszájasnak mondhatnánk, két férfi beszélget itt, kérdéseket szegeznek egymásnak, válaszolnak, mesélnek, anekdotáznak, párhuzamokat vonnak – de a laza dialógusfolyam írott szöveggé nemesítése csak a fiatalabbat dicséri – aki szerkesztett valaha interjúkötetet, tudja, miféle munka ez. (Osvát úr, ezt majd tegye át helyesírásba! – ahogy a jó Kasi mondotta volt a legenda szerint.)

Első látásra úgy tűnik, keresve sem találhatni két ilyen eltérő karaktert, két ennyire különböző férfit. Egyikük egy nagyhírű művészcsalád leszármazottja, maga is komoly karriert futott be egykor, hogy aztán az üzleti sikereket írói sikerekre cserélje, így tisztelegve az ősök előtt, másikuk első generációs értelmiségi, akinek lépésről lépésre araszolva kellett kiküzdenie a helyét a szakmájában – hogy mostanra a legelső sorba kerüljön ott -, egyikük jómódú világpolgár, akinek van két hazája, jó néhány otthona, tucatnyi törzshelye és megszámlálhatatlan barátja a Föld minden pontján, másikuk horizontja sokáig nem terjedt túl a városszéli családi házon, melyet apja a saját kezével épített fel egykor, egyikük beszél vagy tíz-tizenkét nyelven, s nemigen találni olyan pontot a glóbuszon, ahol meg ne fordult volna, másikuknak az idegen nyelvek és az az idegen országok megismerése sokáig elérhetetlen vágyálomnak látszott, egyikük egyetemes műveltséggel rendelkezik, melynek alapjait még a szülői házban szívhatta magába, másikuk tégláról téglára építi a maga tudáspiramisát, egyszóval az ember azt gondolná, nemigen tudnak mit kezdeni egymással, aztán meg kiderül, hogy nagyon is de. Igaz, nincsenek egy súlycsoportban, de erre nincs is igény – sem bennük, sem az olvasókban. Olyan, mintha a Barca játszana a Getafével – labdabirtoklásban a kiscsapat nem veheti fel a versenyt a naggyal, de nem is akarja felvenni: hagyja, hogy az szője, szövögesse támadásait, hogy uralja a pályát, hogy helyzeteket alakítson ki, aztán egy-egy

váratlan ellentámadás, és máris döntetlen az állás. Na, ezt azért lefordítom a Dávid Ibolya kedvéért: a könyvben elmesélt történetek nagyobbik része az idősebb pályatárstól származik – ha nem mondtam volna, Bródy Sándor beszélget itt Nagy Józseffel és viszont –, az ő családtörténete rajzolódik ki erősebben, bölcs, kacagtató, tanulságos anekdotákba csomagolva főként –, de időnként, fontos pontokon érkeznek a választörténetek is, szikárak, kemények, szívbemarkolóak. Történelem fölül-és alulnézetből, a múlt század utolsó évtizedei amerikai és magyar prizmán át: az egyiknek Havanna a kaszinók, a felhőtlen szórakozás világát jelenti (before Castro), a másiknak sokáig csak egy lakótelepet. Ha játékosan akarjuk megközelíteni a kérdést, – mármint azt, hogy mégis, mi köti össze ezt a két embert, ezt a két, távoli univerzumot –, azt mondhatnánk, a szivarozás iránti szenvedélyük. (De a szigorúbb vizsgálatnak ez az állítás is áldozatul esne, hiszen igazán szenvedéllyel csak Brody viszonyul a hajtogatott dohánylevelekhez, Nagy inkább csak idős barátja társaságában szokott rágyújtani egy-egy Partagasra.) Vannak, lehetnek másfajta közös nevezők is (a világ megismerésére vonatkozó csillapíthatatlan vágyuk, toleranciájuk, nyitottságuk, hogy csak néhány példát mondjunk), de az igazság mégis az, hogy ha az ember azért veszi kézbe ezt a könyvet, hogy megtudja, mi lehet egy valódi barátság alapja, akkor csalódni fog. Egy mély barátság ugyanolyan titok, mint egy nagy szerelem: az ember magyarázza, magyarázza, de teljes mélységében sohasem értheti meg.

Viszont, ha az ember azért veszi kézbe a könyvet, hogy megismerjen egy páratlan (meg egy páros) életutat, hogy tanuljon és pompásan szórakozzék, akkor keresve sem találhat ennél jobbat. A huszadik század enciklopédiája egy (másfél) epikureista szemüvegén át – ha egyetlen mondatban kellene jellemezni ezt a kötetet (de miért kellene már?), ez lenne az.

Hátra van még a címmagyarázat. Hogy mi volna az a Serendipity, amit itt annyira keresni kell!? Brody ezt mondja erről. „Nincs igazán találó magyar megfelelője. Talán úgy fordíthatnánk, hogy véletlenszerű lényeges felfedezés. Esetleg: örömteli ráébredés. Várt, mégis egészen váratlan szerencse.”

Egyikük már megtalálta, és a másik is jó úton van: ha mással nem, hát ezzel a kötettel.

Alexander Brody – Nagy József: Megtalálni Serendipityt,
Magvető Kiadó, 2019.